

12.04.2023

Parlamentaarinen Neuvottelukunta

Oula-Antti Labba, erityisasiantuntija
/ specialsakkunnig

Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarinen neuvottelukunta

Tausta ja tarkoitus

- Rahapeliteutoilla rahoitettavien yleishyödyllisten toimintojen uusi rahoitusmalli.
- Hanketyöryhmä
 - Valtioneuvosto asetti 26.8.2021 hankkeen, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus uudeksi rahoitusmalliksi rahapeliteutoilla rahoitettujen toimintojen rahoittamisesta vuoden 2024 alusta lukien.
 - Tämän Rahapeliteutoilla rahoitettujen toimintojen rahoitusmalli – hankkeen tueksi valtioneuvoston kanslia asetti parlamentaarisen seurantaryhmän, jonka jäseniksi kutsuttiin kansanedustajat kustakin eduskuntaryhmästä ja pysyviä asiantuntijoita edunsaajia edustavista keskeisistä järjestöistä.
 - Hanke julkisti parlamentaarisen yhteisymmärrysmuistionsa 8.2.2022 (VN/21535/2021-VNK-34). Muistiossa kaikki eduskuntaryhmät sitoutuivat yhteistoimintamuistion mukaiseen uuteen rahoitusmalliin.
- Uudistuksen yhteydessä hanketyöryhmä ja parlamentaarinen seurantaryhmä ehdottivat parlamentaarisen neuvottelukunnan perustamista seuraamaan yleishyödyllisille yhteisöille (mm. kansalaisjärjestöille) suunnattua vuosittaista rahoitusta sekä toiminnan kehittämistä.

Tausta ja tarkoitus

- Rahoitusmalliuudistuksen tavoitteena on:
 - 1. Katkaista nykyinen Veikkaus Oy:n tulouttaman tuoton ja nykyisten valtionavustusministeriöiden (OKM, STM, MMM) / arpajaislaissa säädettyjen käyttötarkoitusten välinen yhteys.
 - 2. Turvata rahapeliin tuotolla aiemmin rahoitetuille sekä mahdollisille uusille vastaaville käyttötarkoituksille ennustettava, vakaa ja toimijoiden autonomian turvaava riittävä rahoitus.
 - 3. Varmistaa osaltaan suomalaisen yksinoikeuteen perustuvan rahapelijärjestelmän oikeuttamisperusteiden toteutumista.
 - 4. Varmistaa osaltaan rahapelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen tehtävien panostusten riittävyys sekä lisätä panostusten ja niillä aikaansaatavien vaikutusten läpinäkyvyyttä ja todennettavuutta.

Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarisen neuvottelukunnan asettaminen (VNK/2023/17)

- Valtioneuvosto on asettanut parlamentaarisen neuvottelukunnan 24.2.2023 alkaen eduskunnan toimikaudeksi, kunnes uusi neuvottelukunta on asetettu, kuitenkin korkeintaan 31.12.2023 asti.
- Asettamispäätöksen mukaan neuvottelukunnan tehtävänä on:
 1. **Seurata** yleishyödyllisille yhteisöille (mm. kansalaisjärjestöille) suunnattua vuosittaista rahoitusta sekä toiminnan kehittämistä.
 2. Neuvottelukunnalla on vahva **neuvoa-antava rooli** erityisesti rahoituksen kokonaistason määrittelyssä, mutta **sillä ei ole välitöntä ohjaavaa roolia**.
 3. Neuvottelukunta **voi myös kuulla ja antaa lausuntoja** yleishyödyllisten yhteisöjen toimintaedellytysten ja julkisen sektorin niille osoittamien resurssien kehittämisestä.
- Nyt asetetun ensimmäisen neuvottelukunnan tehtäviin kuuluu lisäksi arvioida parlamentaarisen neuvottelukunnan juridinen säädöspohja ja tehdä siitä esitys valtioneuvostolle neuvottelukunnan toimikauden loppuun mennessä.

Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarisen neuvottelukunnan asettaminen (VNK/2023/17)

- **Puheenjohtaja:**
- Johannes Koskinen, sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä
- **Jäsenet:**
- Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä: jäsen Johannes Koskinen, varajäsen Heidi Viljanen
- Perussuomalaisten eduskuntaryhmä: jäsen Mari Rantanen, varajäsen Sheikki Laakso
- Kokoomuksen eduskuntaryhmä jäsen Sinuhe Wallinheimo, varajäsen Sari Multala
- Keskustan eduskuntaryhmä: jäsen Pasi Kivisaari, varajäsen Hilikka Kemppe
- Vihreä eduskuntaryhmä: jäsen Inka Hopsu, varajäsen Jenni Pitko
- Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä: jäsen Jari Myllykoski, varajäsen Merja Kyllönen
- Ruotsalainen eduskuntaryhmä: jäsen Mikko Ollikainen, varajäsen Sandra Bergqvist
- Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä: jäsen Sari Essayah, varajäsen Peter Östman
- Liike Nyt –eduskuntaryhmä: jäsen Harry Harkimo, ei varajäsentä

Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarisen neuvottelukunnan asettaminen (VNK/2023/17)

- Neuvottelukunnan pysyviksi asiantuntijoiksi nimetään edustajat seuraavista järjestöistä:
 - SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry.
 - Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry.
 - Suomen Olympiakomitea ry.
 - Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry.
 - Suomen Hippos ry -Tieteentekijöiden liitto ry.

Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarisen neuvottelukunnan asettaminen (VNK/2023/17)

- Neuvottelukunta voi työskentelynsä tueksi kuulla tarvittavia keskeisiä edunsaajia edustavia yleishyödyllisiä yhteisöjä.
- Parlamentaarisen neuvottelukunnan sihteerin nimeää oikeusministeriö.
- Neuvottelukunnan sihteerityön resursointi tarkistetaan neuvottelukunnan seuraavan asettamispäätöksen yhteydessä

Säädöspohja

- Yleisiä periaatteita:
 - *Jos säänneltävän toimielimen tehtäviin kuuluu **julkisen vallan käyttöä tai jotkin sen tehtävät ovat tunnistettavissa jonkinlaiseksi vallankäytöksi, toimielimen perusteista ja muodosta on laadittava säännökset lakiin.***
- Lyhytaikainen ratkaisuvaihtoehdot
 - Valtioneuvoston ohjesääntö (VNOS, 262/2002)
 - Valtioneuvoston asetus oikeusministeriöstä (543/2003)
- Pysyvämmät ratkaisuvaihtoehdot
 - Laki valtion talousarviosta (423/1988)
 - Perustuslain 119.2 §

Säädöspohja

- **Esimerkiksi** yritystuista säädetään laissa taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä (429/2016)
- Lain 6 §: säädetään yritystukineuvottelukunnasta: :

Työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä toimii yritystukineuvottelukunta, jonka tehtävänä on:

1) antaa lausunto siitä, täyttääkö tukiohjelma tai tukiohjelman ulkopuolinen yksittäinen tuki Euroopan unionin lainsäädännön valtioneuvoston edellytykset ja mitä valtiontukia koskevien säännösten mukaista menettelytapaa tukiviranomaisen on noudatettava;

2) antaa lausunto siitä, täyttääkö tukiohjelma tai tukiohjelman ulkopuolinen yksittäinen tuki 3–5 §:ssä säädetyt edellytykset;

3) kehittää kansallista tukijärjestelmää kokonaisuutena ja edistää hallinnonalojen yhteistyötä;

4) tehdä toimivaltaiselle viranomaiselle esityksiä ja aloitteita lainsäädännön ja hallintokäytännön kehittämiseksi;

5) seurata toimialaansa koskevaa kansallista ja kansainvälistä sääntelyä, käytäntöä ja kehitystä.

Valtioneuvosto asettaa yritystukineuvottelukunnan sekä nimeää sen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Yritystukineuvottelukunnassa on oltava riittävä edustus eri ministeriöistä. Työ- ja elinkeinoministeriö nimeää yritystukineuvottelukunnalle sihteeristön, jonka tehtävänä on valmistella ennakoarviointeja 1 momentin 1 ja 2 kohdan perusteella annettavien lausuntojen tueksi. Sihteeristö voi pyytää ennakoarvioinnin tueksi ulkopuolisen asiantuntijalausannon tai selvityksen.

- **Olisiko vastaavanlainen sääntely tarpeellinen koskien Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarisen neuvottelukuntaa tarpeen/mahdollista lisätä valtioneuvostuslakiin (688/2001)?**

Kiitos! / Tack!

Lisätietoa / Mer information:

www.vaalit.fi

<https://tietosuoja.fi/etusivu>

www.oikeusministerio.fi | www.justitieministeriet.fi